

بهبود روش‌های بهره‌برداری از یک نیروگاه سیکل ترکیبی با استفاده از رویکرد ترکیبی برنامه‌ریزی ریاضی و سیستم‌های خبره فازی

سیدعلی ترابی^{۱*} محسن شایگان^۲ و محمد محمدی^۳

۱. دانشیار دانشکده مهندسی صنایع دانشگاه تهران

۲. کارشناس ارشد مهندسی صنایع دانشگاه خوارزمی تهران

۳. استادیار گروه مهندسی صنایع دانشگاه خوارزمی تهران

(تاریخ دریافت ۹۳/۰۳/۲۴ - تاریخ دریافت روایت اصلاح‌شده ۹۳/۱۱/۰۷ - تاریخ تصویب ۹۴/۳/۱۸)

چکیده

در این مقاله، روشی جدید برای بهره‌برداری از یک نیروگاه سیکل ترکیبی ارائه شده است. در حالت بهره‌برداری عادی از نیروگاه، دو پارامتر بازدهی و ریسک اهمیت بسیاری دارند. در وضعیت فعلی، مقدار تولید درخواستی از نیروگاه از طرف مرکز کنترل (مدیریت و راهبری شبکه برق ایران) اعلام می‌شود و مرکز کنترل و بازار برق و اپراتورهای نیروگاه‌ها به صورت مساوی این مقدار درخواستی را بین واحدها توزیع می‌کنند که از نظر بازدهی و ریسک، اقتصادی و بهینه نیست. در روش پیشنهادی، داده‌های لحظه‌ای واحدهای نیروگاه، پس از فازی شدن وارد سیستم خبره فازی می‌شوند. سپس با توجه به شرایط واحدها، دو مقیاس به‌عنوان بازدهی و ریسک برای هر واحد، مشخص و به صورت غیرفازی شده در خروجی سیستم خبره ارائه می‌شود. سپس، این پارامترها در یک مدل برنامه‌ریزی ریاضی دوهدفه به‌عنوان ضرایب معادله‌ها به کار می‌روند و پس از حل مدل ریاضی، بهترین ترکیب ممکن از توزیع بار واحدهای نیروگاهی، براساس بازدهی و ریسک آن‌ها به برنامه‌ریز ارائه می‌شود. درنهایت، به کمک مثالی عددی، میزان تأثیر و کارایی روش پیشنهادی در عمل بررسی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌ریزی ریاضی، بهره‌برداری نیروگاه، روش حدی تقویت‌شده، سیستم‌های پشتیبان تصمیم، سیستم‌های خبره فازی، سیستم‌های مبتنی بر قاعده.

مقدمه

ایمنی تولید نقش بسیار مهمی دارد، روش بهره‌برداری و استفاده از فرایند نیز در این بازدهی و ایمنی (پایین بودن ریسک) از اهمیت بسیار برخوردار است. در حال حاضر، علی‌رغم پیشرفت‌های زیاد در سیستم‌های کنترل نیروگاه‌ها و اتوماسیون فرایندها، هنوز در بسیاری از موارد، تصمیم‌ها از سوی شخص بهره‌بردار یا سرپرست به صورت سلیقه‌ای یا تجربی اتخاذ می‌شود که در آن بی تردید، در شرایطی با محدودیت زمانی یا فنی، لزوم یک سیستم پشتیبان و درعین حال هوشمند و خبره برای کمک به بهره‌بردار احساس می‌شود.

تمامی پارامترهای مؤثر بر هزینه و همچنین آلودگی محیط زیست و حتی ایمنی و اطمینان، در هر صورت به طور مستقیم یا غیرمستقیم بر دو پارامتر مهم بازدهی و ریسک

در زمینه انواع فرایند تولید انرژی الکتریکی، روش‌ها و فناوری‌های متفاوت و متنوعی توسعه یافته‌اند. در نتیجه، عملیات بهره‌برداری از آن‌ها نیز باید به روش‌های خاص هریک صورت گیرد. بهره‌برداری از نیروگاه‌ها شامل عملیات و مانورهای بسیار زیاد و گسترده و هماهنگی عملیات است، اما به طور کلی، در شرایط بهره‌برداری نرمال، هدف، اجرا و کنترل فرایندها به نحوی است که بازده فرایند تولید انرژی الکتریکی تا حد ممکن زیاد باشد و درعین حال، کل فرایند به صورت ایمن و مطمئن و با حداقل هزینه و آلودگی محیط زیست انجام گیرد.

در فرایند حساس و پیچیده تولید انرژی الکتریکی، علاوه بر اینکه پارامترهای یک طراحی پیشرفته و بهینه برای تجهیزات - که از طرف سازنده رعایت می‌شود - در بازدهی و

پشتیبانی از تصمیم‌گیری بهره‌بردار در فرایند تولید انرژی الکتریکی در یک نیروگاه سیکل ترکیبی بررسی می‌شود. فرض بر این است که با طراحی چنین سیستمی بتوان در شرایط مختلف، بازدهی را افزایش و ریسک را کاهش داد. میزان تغییر در این دو پارامتر نیز در یک مطالعه موردی در نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان، بررسی و تحلیل می‌شود.

مرور ادبیات

در این پژوهش، برای بهینه‌سازی تولید واحدهای نیروگاه سیکل ترکیبی، از تلفیق یک سیستم خبره و یک مدل ریاضی استفاده شده است؛ به این ترتیب که بخشی از پارامترهای مدل ریاضی در سیستم خبره - که به صورت فازی است - تعیین شده است. با تکمیل مدل ریاضی و حل آن، جواب‌های بهینه به دست می‌آید که مقدار تولید تخصیص یافته به هر واحد تولید انرژی الکتریکی است. در نهایت، با اعمال این مقادیر در فرایند، علاوه بر رسیدن به بیشترین بازدهی ممکن و کمترین ریسک، رعایت دستورالعمل‌های ارائه شده برای بهره‌برداری و نیز دستورالعمل‌های سازنده تضمین می‌شود. این شیوه، در اصطلاح، برنامه‌ریزی بر مبنای قوانین^۴ نام دارد.

پروفیسور فیگنباوم^۵ [۱]، یکی از پیشگسوتان فناوری سیستم‌های خبره، تعریفی از سیستم خبره دارد: «برنامه‌های کامپیوتری و هوشمند که از دانش و روش‌های استنتاج برای حل مسائلی استفاده می‌کند که به دلیل دشواری، به تجربه و مهارت انسان نیاز دارند.» از نظر ساختار داخلی، سیستم خبره از دو بخش تشکیل می‌شود. بخش اول پایگاه دانش^۶ است. این پایگاه، حاوی دانشی است که بخش دوم، یعنی موتور استنتاج^۷، به کمک آن نتیجه‌گیری می‌کند.

در شکل ۱، ساختار یک سیستم خبره مشاهده می‌شود. برای اطلاعات بیشتر به [۲] مراجعه کنید.

تعاریف جدید سیستم‌های خبره، آن را سیستمی برای پشتیبانی از تصمیم‌گیری مدیران^۸ در موقعیت‌های نیمه ساختاریافته معرفی می‌کند. DSS به عنوان یک سیستم در کنار تصمیم‌گیران، برای افزایش قابلیت آن‌ها در نظر گرفته می‌شود، اما جایگزین قضاوت آن‌ها نمی‌شود. این سیستم‌ها در جاهایی به کار می‌روند که نیاز به قضاوت وجود دارد یا تصمیم‌گیری به صورت کامل به وسیله الگوریتم قابل انجام نیست.

تأثیرگذارند. البته بازدهی به طور مستقیم قابل اندازه‌گیری است، اما این امر به طور مستقیم امکان پذیر نیست؛ بنابراین، مقیاس ریسک به صورت صفر تا صد تعریف شده است و مقدار آن نیز با توجه به دیدگاه‌های افراد خبره به صورت احتمال آسیب به واحد یا از دست رفتن تولید در شرایط مختلف تعیین شده است؛ برای مثال، افزایش بازدهی نشان دهنده کاهش مصرف سوخت به ازای یک سطح تولید معین است که علاوه بر کاهش هزینه، به علت مصرف سوخت کمتر در آن، آلاینده‌های زیست محیطی کمتری نیز منتشر می‌شود. همچنین کاهش سطح تولید واحدی - که مثلاً لرزش‌های^۱ بیشتری در یاتاقان دارد - در واقع، دور شدن از شرایط ریسک است که علاوه بر کاهش پارامتر ریسک - که در مدل به صورت یک مقیاس تعریف شده است - در کاهش هزینه‌های درازمدت (بابت تعمیر و رفع آسیب‌های وارد شده به یاتاقان‌ها بر اثر لرزش در این مثال) و نیز هزینه‌های کوتاه مدت (بابت کاهش احتمال خروج اضطراری واحد^۲ و از دست دادن تولید و در واقع درآمد) تأثیر بسیاری دارد.

پارامتر ریسک در پژوهش حاضر با توجه به مطالعه فرایند تولید انرژی الکتریکی، به صورت ریسک توقف فرایند^۳ به کار می‌رود. فرایند نیروگاه سیکل ترکیبی، خود متشکل از چندین زیرفرایند است و آن‌ها نیز ممکن است از زیرفرایندهای دیگر و در نهایت، از تجهیزات تشکیل شده باشند. به طور کلی، برای کاهش ریسک توقف تولید، از تجهیزات پشتیبان استفاده می‌شود؛ برای مثال، اگر در زیرفرایندی به دستگاه پمپ نیاز باشد، از همان پمپ، دو دستگاه در فرایند نصب می‌شود که یک دستگاه به صورت نرمال در مدار و دیگری آماده است و در صورت بروز اشکال در پمپ اول، پمپ دوم بلافاصله به صورت اتوماتیک در مدار قرار می‌گیرد.

حال اگر یک تجهیز یا فرایند پشتیبان دچار اشکال باشد، ریسک (احتمال) توقف فرایند افزایش می‌یابد و در صورت بروز اشکال در تجهیز یا زیرفرایند مورد نظر، کل فرایند متوقف می‌شود و این به معنای بروز حادثه (فنی) است. بدین ترتیب، با توجه به مدت توقف، تا بازیابی مجدد فرایند یا تجهیز و بازگشت شرایط به حالت نرمال، زیان مالی نیز متوجه کل مجموعه می‌شود.

در پژوهش حاضر، امکان تلفیق یک سیستم خبره و مدل برنامه‌ریزی ریاضی، برای ایجاد یک سیستم در جهت

مسائل بهینه‌سازی چندمعیاره باشد. در این روش، توابع هدف تجمیع نمی‌شوند؛ بلکه یکی از توابع هدف اصلی باقی می‌ماند و بقیه به محدودیت‌های مسئله منتقل می‌شوند. این رویکرد را همیز و همکاران (۱۹۷۱) معرفی کردند و مباحث تکمیلی آن را همیز و چانکونگ (۱۹۸۴) ارائه دادند که در [۷] به تفصیل آمده است. مطابق توضیحات [۸]، مدل برنامه‌ریزی ریاضی چندهدفه زیر را در نظر بگیرید:

$$\text{Max}(f_1(\mathbf{x}), f_2(\mathbf{x}), \dots, f_p(\mathbf{x})) \quad (1)$$

S.t

$$\mathbf{x} \in S \quad (2)$$

که بردار متغیرهای تصمیم، $f_1(\mathbf{x}), f_2(\mathbf{x}), \dots, f_p(\mathbf{x})$ تعداد p عدد تابع هدف و S فضای شدنی مسئله است. در روش ϵ -Constraint، یکی از توابع هدف ماکزیمم می‌شود؛ درحالی‌که سایر توابع هدف به‌عنوان محدودیت به‌کار می‌روند و به بخش محدودیت‌های مسئله منتقل می‌شوند. مطابق [۹] و [۱۰] معادله‌های زیر به‌دست می‌آیند:

$$\text{Max } f_1(\mathbf{x}) \quad (3)$$

S.t

$$f_2(\mathbf{x}) \geq e_2 \quad (4)$$

$$f_3(\mathbf{x}) \geq e_3 \quad (5)$$

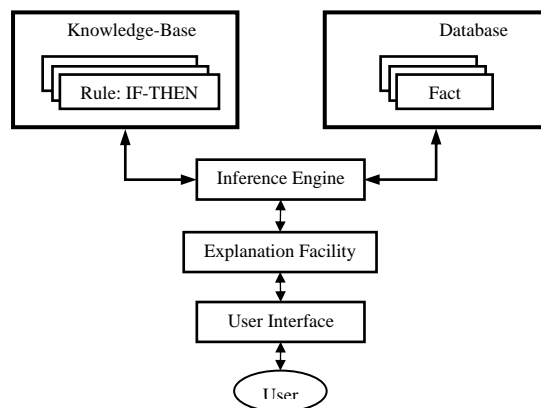
.

.

$$f_p(\mathbf{x}) \geq e_p \quad (6)$$

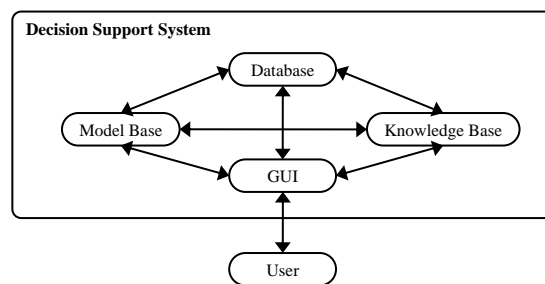
$$\mathbf{x} \in S \quad (7)$$

حال با تغییرهای پارامتری سمت راست توابع هدف محدود شده (e_i)، جواب‌های کارای مسئله به‌دست می‌آید. اشکال روش ϵ -Constraint استاندارد در کارایی جواب‌های پارتوی آن است. به عبارت دیگر، تضمینی برای کارایی جواب‌های روش ϵ -Constraint وجود ندارد و ممکن است جواب‌های غیرکارا نیز تولید شوند. اگر یک جواب پارتوی دیگر وجود داشته باشد که حداقل یک تابع هدف را بدون بدتر کردن سایر توابع هدف بهبود دهد، جواب پارتوی اولیه غیرکاراست. براساس بررسی‌های [۱۱]، با این دیدگاه که تمامی توابع هدف باید ماکزیمم شوند، بدون از دست دادن کلیت مسئله، هرچه مقدار بیشتری برای توابع هدف ارائه شود، مطلوب‌تر است.

شکل ۱. اجزای یک سیستم خبره مبتنی بر قاعده

برای آگاهی بیشتر از سیستم‌های پشتیبان تصمیم، به منابع [۳]، [۴]، [۵] و [۶] مراجعه کنید (شکل ۲).

شکل ۲. ساختار یک سیستم پشتیبان تصمیم

نتیجه پژوهش حاضر، تولید و ارائه یک سیستم پشتیبان تصمیم است که با توجه به نوع مسئله، شامل تمام یا بعضی از اجزای مهم سیستم‌های DSS است. در مسئله مورد پژوهش، هدف، بیشینه‌کردن بازدهی و کمینه‌کردن ریسک در بهره‌برداری از واحدهای نیروگاه سیکل ترکیبی است که مسئله‌ای دوهدفه است و کل تولید مورد نیاز، به‌نسبت مشخصی به واحدهای نیروگاه تخصیص داده می‌شود؛ به طوری‌که بازدهی کل مجموعه، ماکزیمم و ریسک، مینیمم شود. در بسیاری از مقاله‌ها و کتاب‌ها از این مسئله به‌عنوان مشارکت واحدها^۹ نام برده شده است. برای حل این مسئله، در رویکرد جمع وزنی، از بردار وزن‌ها برای تجمیع توابع هدف در یک تابع استفاده می‌شود که این رویکرد برای مسائلی که فضای جواب غیرمحدب باشد، دچار اشتباه می‌شود. در کنار رویکرد جمع وزنی، شاید روش ϵ -Constraint معروف‌ترین روش برای حل

در [۱۵] آمده- ارائه طرحی با کمترین هزینه برای روشن و خاموش کردن مجموعه‌ای از ژنراتورهای تولیدکننده انرژی الکتریکی است؛ به گونه‌ای که تقاضای توان الکتریکی را پوشش دهد و مجموعه‌ای از محدودیت‌های بهره‌برداری را ارضا کند. هزینه‌های تولید شامل سوخت، راه‌اندازی و توقف و هزینه‌های بی‌باری هستند. محدودیت‌ها نیز شامل ظرفیت ذخیره، حداقل زمان راه‌اندازی یا توقف، حداکثر توان قابل جریان در خطوط انتقال و محدوده‌های بهره‌برداری است.

برای حل این مسئله، روش‌های مرسوم و معروف به کار گرفته شده‌اند؛ از جمله برنامه‌ریزی عدد صحیح، برنامه‌ریزی دینامیک، روش تجزیه Bender، روش Bound and Branch و روش Relaxation Lagrangian. به تازگی نیز برای حل مسئله مشارکت واحدها، از روش‌های فراابتکاری استفاده شده است: روش Annealing Simulated، جست‌وجوی ممنوع^{۱۱} و الگوریتم ژنتیک. در بعضی مطالعه‌های موردی مانند [۱۶] نیز از روش‌های ابتکاری خاص مسئله استفاده شده است. همچنین لی و همکاران با رویکرد مدیریت منابع (انرژی، سوخت و آلاینده‌ها) [۱۷] مسئله مشارکت واحدها را مدل‌سازی کردند.

مدل‌سازی نیروگاه با توجه به پارامترهای بسیار زیاد فیزیکی و پیچیدگی روابط میان آن‌ها کار بسیار دشوار و پراهمیتی است. در مرجع [۱۸] یک مدل نیروگاه سیکل ترکیبی برای استفاده در مسائل بهینه‌سازی طراحی شد و نشان داده شد که این مدل دارای دقت کافی است. همچنین زولاکیس و همکاران [۱۹] برای افزایش بازدهی نیروگاه بخار از طریق نرم‌افزار شبیه‌سازی و بهینه‌سازی gPROMS، از مدلی ریاضی استفاده کردند که در این مطالعه موردی سبب افزایش مطلق بازدهی به میزان ۰/۵۵ درصد و کاهش مصرف سوخت به میزان ۲/۰۵ درصد شد. در پژوهش [۲۰] روش بهینه‌سازی ازدحام ذرات^{۱۲} و الگوریتم ژنتیک برای شبیه‌سازی و بهینه‌سازی یک نیروگاه زمین‌گرمایی مقایسه شد و نشان داده شد که روش PSO مقادیری بهتر (و بیشتر) برای تابع هدف ارائه می‌دهد؛ درحالی‌که الگوریتم ژنتیک، سرعت بهتری دارد.

کیفیت بخار خروجی از انتهای توربین بخار به‌عنوان یک عامل محدودکننده نیز از سوی گنجه‌کویری و

درواقع، روش ε -Constraint استاندارد، اغلب جواب‌ها را به صورت $f_p = e_p, f_p = e_p, \dots, f_p = e_p$ ارائه می‌دهد. اگرچه تمامی محدودیت‌های معادله تبدیل شده روش ε -Constraint ارضا می‌شوند، جواب‌ها ممکن است کارا نباشند. برای رفع این اشکال در [۱۲] روش ε -Constraint تقویت‌شده ارائه شد که با استفاده از آن، ابتدا محدودیت‌های نامساوی توابع هدف با افزودن متغیرهای اضافی مثبت یا متغیرهای کمبود، به محدودیت‌های مساوی تبدیل می‌شوند. سپس تابع اصلی هدف با جمع متغیرهای اضافی تکمیل می‌شود؛ بنابراین، فرمول روش ε -Constraint تقویت‌شده به صورت زیر است:

$$\text{Max } \{f_1(\mathbf{x}) + \delta \times (s_2 + s_3 + \dots + s_p)\} \quad (۸)$$

S.t

$$f_2(\mathbf{x}) = e_2 + s_2 \quad (۹)$$

$$f_3(\mathbf{x}) = e_3 + s_3 \quad (۱۰)$$

.

.

$$f_p(\mathbf{x}) = e_p + s_p \quad (۱۱)$$

$$\mathbf{x} \in S, s_i \in R^+ \quad (۱۲)$$

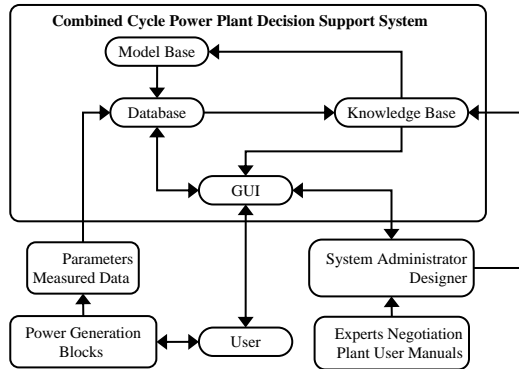
که δ عددی کوچک معمولاً بین 10^{-3} و 10^{-6} است [۸]. محدودیت‌های مساوی معادله فوق (معادله‌های ۹ تا ۱۱) با محدودیت‌های نامساوی روش استاندارد (معادله‌های ۴ تا ۶) معادل‌اند.

در حال، در روش استاندارد، متغیرهای اضافی s_i صفر در نظر گرفته می‌شوند و جواب‌ها به صورت $f_i = e_i$ ارائه می‌شوند. از سوی دیگر، در روش ε -Constraint تقویت‌شده تابع هدف اصلی با مجموع متغیرهای اضافی تکمیل می‌شود. این سازوکار، از تولید جواب‌های غیرکارا جلوگیری می‌کند.

این نکته که روش ε -Constraint تقویت‌شده، تنها جواب‌های کارا تولید می‌کند، از نظر ریاضی قابل اثبات است. برای اثبات آن به [۸] مراجعه کنید.

همان‌طور که اشاره شد، مدل مسئله این پژوهش حالت خاصی از مسئله مشارکت واحدها^{۱۱} است. از زمانی که نخستین بار مسئله مشارکت واحدها رسماً منتشر شد [۱۳]، رویکردهای زیادی از جمله در [۱۴] برای فرموله کردن آن ارائه شدند. هدف اصلی مسئله مشارکت واحدها- آن‌طور که

در شکل ۳ سیستم پشتیبان تصمیم پیشنهادی برای مسئله خاص افزایش بازدهی و کاهش ریسک نیروگاه سیکل ترکیبی مشاهده می‌شود.

شکل ۳. سیستم پشتیبان تصمیم نیروگاه سیکل ترکیبی

تشکیل پایگاه دانش (بخش خبره و هوشمند سیستم) در سیستم پیشنهادی، از سوی مدیر یا طراح سیستم و با استناد به مصاحبه با افراد خبره و با سابقه و نیز راهنمایی‌ها و دستورالعمل‌های سازنده انجام می‌شود. به این ترتیب که به ازای شرایط خاص واحدها- که با جمله‌های شرطی «اگر-آن‌گاه» و پارامترهای فازی بیان می‌شود- برای هر بلوک تولیدی، اولییتی برای بازدهی و همچنین ریسک تعیین می‌شود.

کاربر شرایط واقعی و فعلی واحدها را به عنوان ورودی وارد می‌کند. بخشی نیز از طریق حسگرهای نصب شده در فرایند اندازه‌گیری می‌شوند، از طریق سیستم مونتورینگ واحدها استخراج و به پایگاه داده وارد می‌شوند. این ورودی‌ها در پایگاه دانش، بررسی و تحلیل می‌شوند. سپس با توجه به هریک از شرایطی که برقرار باشد، اولویت بازدهی و ریسک برای هر بلوک مشخص می‌شود که پارامتری فازی است. در نهایت، پس از دفازی‌شدن، به عنوان ورودی به پایگاه مدل- که شامل مدل برنامه‌ریزی ریاضی است- اعمال می‌شود.

در پایگاه مدل، با توجه به مقدار تولیدی درخواستی از نیروگاه، مسئله ماکزیمم کردن مقیاس بازدهی و مینیمم کردن مقیاس ریسک، حل می‌شود. پاسخ به صورت تخصیص بخشی از کل تولیدی مورد نیاز به هر بلوک، از طریق پایگاه داده و رابط کاربری، به کاربر ارائه می‌شود. با اعمال این پاسخ (تنظیمات جدید) به فرایند و

همکاران [۲۱] در یک مسئله افزایش توان خروجی نیروگاه سیکل ترکیبی در نظر گرفته شد.

همچنین حاج‌عبداللهی و همکاران [۲۲] با استفاده از روش‌های NSGA-II و ANN، بهینه‌سازی چندهدفه یک نیروگاه بخار را انجام دادند. در نهایت، ۳/۷۶ درصد افزایش بازدهی و ۳/۸۴ درصد کاهش هزینه گزارش شد.

در پژوهش حاضر، برای مدل‌سازی مسئله مشارکت واحدها، از روش برنامه‌ریزی ریاضی استفاده شد و برای تعیین ضرایب متغیرهای تصمیم در توابع هدف، استفاده از یک سیستم خبره پیشنهاد شد. به دلیل استفاده از سیستم خبره، مدل استاندارد مسئله UCP بسیار ساده‌تر و در نهایت، سبب کاهش چشمگیر حجم محاسبات شد.

تعریف مسئله و روش حل پیشنهادی

هدف اصلی از طرح مسئله پژوهش، افزایش سهم تولید واحدهای با بازدهی بالاتر و کاهش سهم تولید واحدهای با ریسک بیشتر در تولید کل مورد درخواست از نیروگاه است و پس از حل مدل، بهترین ترکیب ممکن برای توزیع بار بین واحدهای در مدار نیروگاه به دست می‌آید. متغیرهای زبانی و اعداد فازی مربوط و محدوده‌های آن‌ها بر اساس تجربه‌های افراد خبره سیستم استخراج و انتخاب شدند. همچنین تمامی شرایط و قواعد سیستم خبره، پس از مطالعه تجربه‌های این افراد و مصاحبه با آن‌ها مستند شد. به این ترتیب، پایگاه دانش سیستم خبره ساخته شد و از نتیجه و برابند این قوانین، در نهایت مدل ریاضی تشکیل شد. با توجه به اطلاعات ورودی، به ازای هر واحد تولیدی نیروگاه، در پایگاه دانش، خروجی متناظر- که به صورت فازی است- ایجاد و پس از دفازی‌شدن، به پایگاه مدل اعمال می‌شود. سپس در پایگاه مدل، با استفاده از مدل برنامه‌ریزی ریاضی حل می‌شود و بهترین جواب ممکن به دست می‌آید. این جواب (مقدار تولید تخصیص یافته به هر واحد)، از طریق پایگاه داده و رابط کاربری، به وی ارائه می‌شود. با اعمال این مقدار تخصیص یافته، شرایط واحدها نسبت به حالت قبلی تغییر می‌کند. در نتیجه، این چرخه بار دیگر با شرایط جدید، اجرا و جواب جدیدی ایجاد می‌شود. تکرار این چرخه تا زمانی انجام می‌شود که محدودیت‌های فنی واحدها، مانع تغییرهای خاصی در جواب مسئله شوند.

واحدها تا ۱۵۰ مگاوات و در مجموع، ۱۳۵۰ مگاوات قابل افزایش است. این شرایط، در فصول مختلف سال و با توجه به شرایط واحدها متغیر است.

در نتیجه مصاحبه با کارکنان خبره و مطالعه دستورات عملی، پارامترهای مؤثر و ورودی‌های سیستم خبره به این صورت به دست آمدند: مقدار تولیدی فعلی هر واحد، مقدار بازدهی لحظه‌ای (محاسبه شده با استفاده از دبی سوخت و تولیدی فعلی)، دمای خروجی توربین‌های گازی، دمای اسلات‌های ژنراتورها، دمای روغن روان کاری، دمای روغن روان کاری ورودی به یاتاقان‌ها، میزان فشار کندانسور هوایی، تعداد پمپ‌های سیرکولاسیون، فیدواتر و کندانس در دسترس و آماده، میزان لرزش یاتاقان‌های توربین‌ها.

بعضی از عوامل فوق، بر بازدهی و بعضی نیز بر ریسک تأثیر گذارند. همچنین بعضی از این متغیرها را می‌توان فازی کرد و بعضی نیز غیر فازی هستند، اما می‌توان از آن‌ها برای استنتاج و ایجاد خروجی فازی استفاده کرد. منظور از ریسک، احتمال خروج اضطراری واحد (در کوتاه مدت) یا افزایش آسیب به واحد (در درازمدت) است.

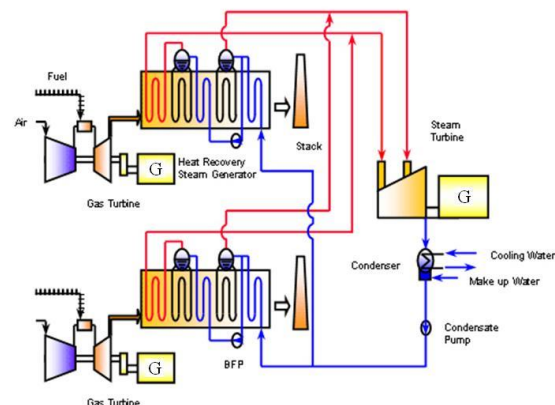
در این مطالعه، برای ورودی‌ها و خروجی‌های فازی، تشکیل پایگاه قواعد و در نهایت، ایجاد خروجی سیستم خبره و دفازی کردن آن‌ها، از نرم افزار fuzzyTECH شرکت Inform استفاده شده است (fuzzytech.com).

پس از این مرحله، برای هر پارامتر ورودی غیر فازی، محدوده تغییرها مشخص و سپس برای هر سطح از پارامتر، یک مقدار زبانی اختصاص داده می‌شود و به این ترتیب، درجه عضویت متغیرهای ورودی تعیین می‌شود. این مرحله، فقط برای متغیرهای ورودی که نیاز به فازی شدن دارند، انجام می‌شود. این کار نیز به کمک مصاحبه با افراد خبره انجام می‌شود. در این مرحله به هر متغیر فازی، عبارت‌های زبانی very low, low, medium, high, very high اختصاص داده می‌شود. در نرم افزار مورد استفاده، می‌توان به راحتی این سطوح را تعریف کرد. نتیجه این عمل برای دو متغیر ورودی تولیدی واحد و دمای خروجی توربین گازی، در شکل ۵ مشاهده می‌شود.

پس از مشخص کردن ورودی‌ها، مرحله بعد، تعریف و تعیین محدوده‌های فازی برای متغیرهای خروجی است. در شکل ۶ متغیرهای خروجی بازدهی و ریسک و سطوح فازی

گذشت زمان اندک، پارامترها و شرایط تغییر می‌کند، دوباره در سیستم خبره، بررسی و پس از حل، پاسخ جدیدی ایجاد می‌شود. این چرخه - همان طور که گفته شد - ممکن است تا برقراری محدودیت‌های فنی یا رسیدن به مقدار تولیدی مورد درخواست تکرار شود.

این پژوهش در نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان انجام شد و در آن، در خروجی هر توربین گاز، یک بویلر بازیاب نصب شد. هردو بویلر بازیاب، یک توربین بخار را تغذیه می‌کنند. هردو توربین گازی به همراه بویلرها و توربین بخار مربوط، یک بلوک را تشکیل می‌دهند. در مجموع، سه بلوک تولیدی (شش توربین گازی و بویلرهای بازیاب مربوط به همراه سه توربین بخار) به همراه سایر تجهیزات جانبی و کمکی در این نیروگاه نصب شدند و در حال بهره‌برداری اند (شکل ۴).

شکل ۴. تولید انرژی در نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان

توربین‌های گازی، با استفاده از هوا و سوخت، انرژی الکتریکی را به عنوان ورودی، در ژنراتور و حرارت را به عنوان خروجی در دودکش ارائه می‌کنند. انرژی گرمایی تلف شده در بویلرهای بازیاب، بازیافت و سبب تبدیل آب به بخار می‌شود. بخارهای تولید شده از دو بویلر با یکدیگر مخلوط می‌شوند و در توربین بخار برای تولید انرژی الکتریکی به کار می‌روند. در نهایت، بخار مجدداً به آب، تبدیل و در سیکل تولید انرژی برق استفاده می‌شود. در نتیجه، می‌توان گفت که سوخت به عنوان تنها ورودی مجموعه و کل تولید شش واحد گاز و سه واحد بخار، خروجی این چرخه‌اند.

توان اسمی هر واحد گازی، ۱۳۰ مگاوات و هر واحد بخار ۱۳۰ مگاوات است و در مجموع در هر بلوک، ۳۹۰ مگاوات و در کل نیروگاه، ۱۱۷۰ مگاوات قابل تولید است. البته در شرایط محیطی بسیار مناسب، این توان برای

$$\forall i: \text{Min}_i \leq G_i \leq \text{Max}_i \quad (15)$$

$$\forall j: \text{Min}_j \leq S_j \leq \text{Max}_j \quad (16)$$

$$\sum_{i=1}^n G_i + \sum_{j=1}^m S_j \geq D \quad (17)$$

جدول ۱. نمونه قواعد سیستم خبره

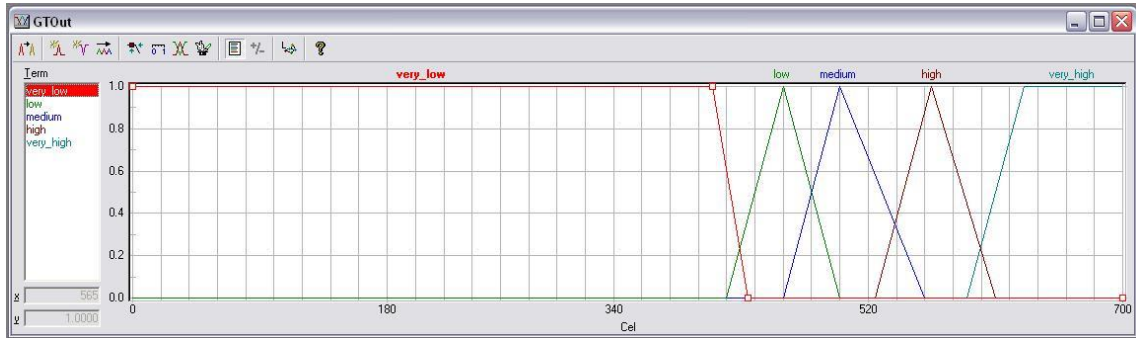
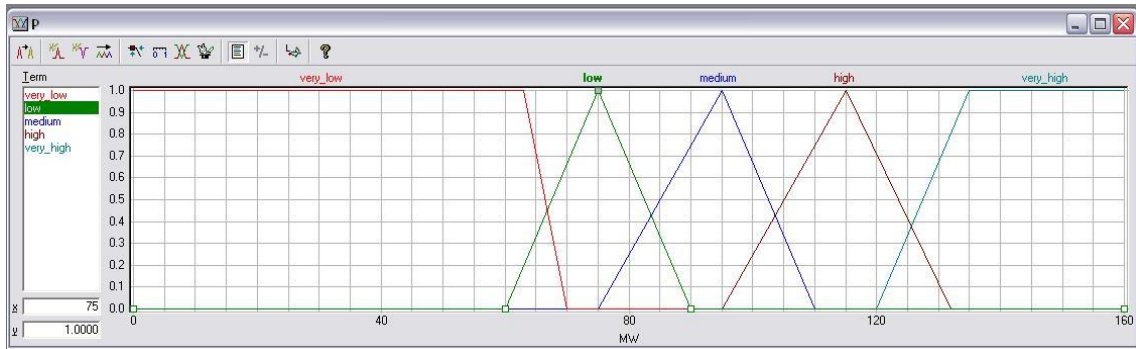
IF	AND	THEN
Type Fuel	MW GT	Risk1 GT
GasDiff	low very	low very
GasDiff	low	low very
GasDiff	medium	Low
GasDiff	high	Medium
GasDiff	high very	high
GasPrmx	low very	low
GasPrmx	low	medium
GasPrmx	medium	high
GasPrmx	high	high very
GasPrmx	high very	high very
Oil	low very	low
Oil	low	medium
Oil	medium	high
Oil	high	high very
Oil	high very	high very
Mix	low very	low
Mix	Low	low
Mix	medium	medium
Mix	high	high
Mix	high very	high very

آن‌ها مشاهده می‌شود. سایر متغیرها را کاربر در هنگام تشکیل مدل از طریق رابط کاربری تشکیل مدل ریاضی (که در نرم‌افزار اکسل طراحی شده) وارد می‌کند. سپس برای تشکیل سیستم خبره، باید ارتباط این پارامترها با یکدیگر و با خروجی‌ها، با استفاده از بلوک‌های قواعد^{۱۳} مشخص شود (شکل ۷). همچنین یک نمونه از قواعد مربوط به ریسک نوع سوخت واحد گازی، در جدول ۱ آمده است. تجمیع قواعد و ایجاد خروجی دفازی نهایی، به‌روش ممدانی (مرکز سطح) انجام شده است. در پنجره Interactive Debug Mode نیز با تغییر در وضعیت ورودی‌ها می‌توان بلافاصله تغییر خروجی‌ها را مشاهده کرد. در نیروگاه مورد مطالعه، تغییرهای تولیدی کل سیستم، عموماً با تغییر تولیدی واحدهای گازی انجام می‌شود و تولیدی واحدهای بخار، تابعی از تولیدی واحدهای گازی مربوط است؛ بنابراین، معادله برنامه‌ریزی در این مورد خاص، با توجه به مدل ارائه شده در قسمت مرور ادبیات، به‌ازای $n=6$ به‌صورت زیر است:

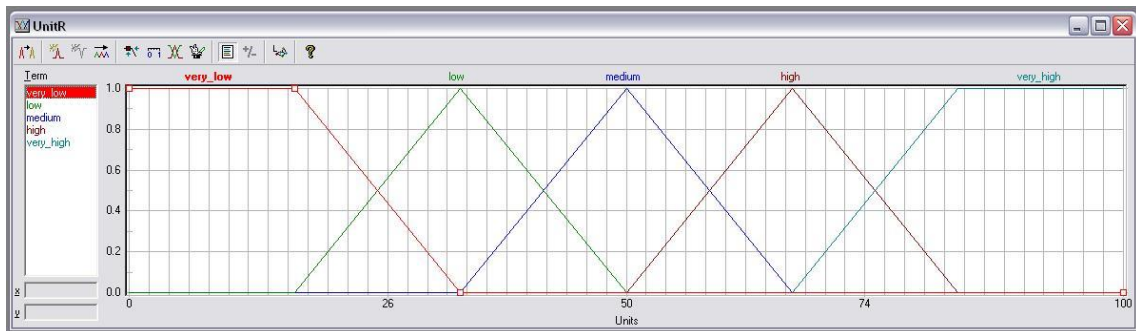
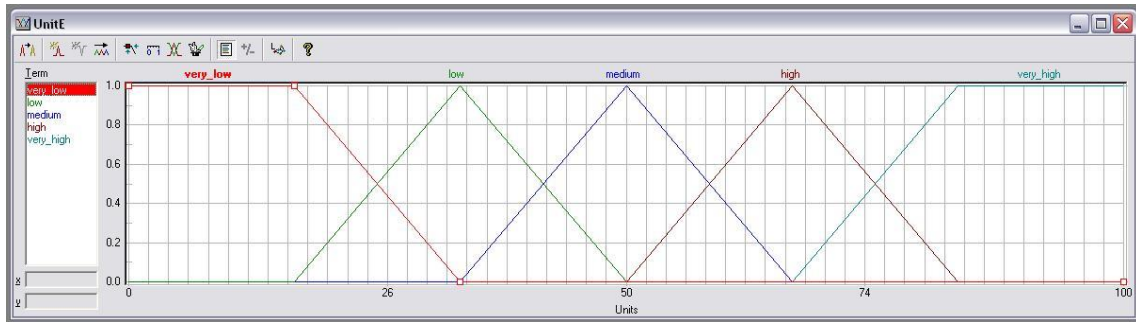
$$\text{Max } B = G_1E_1 + G_2E_2 + \dots + G_6E_6$$

$$\text{Min } C = G_1R_1 + G_2R_2 + \dots + G_6R_6 \quad (13)$$

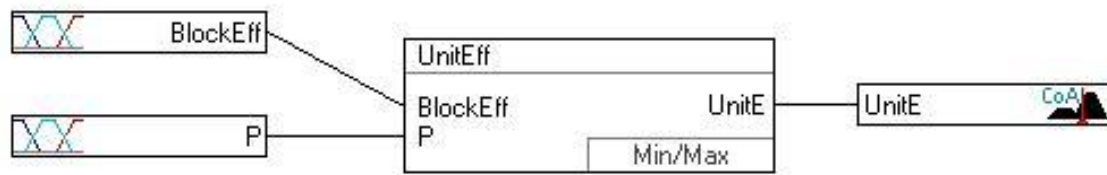
$$\text{S.t} \quad (14)$$

شکل ۵. تعریف متغیرهای ورودی فازی

شکل ۶. تعریف متغیرهای خروجی فازی

شکل ۷. ترکیب متغیرهای ورودی فازی و ایجاد خروجی

قابل تولید هر واحد گاز و بخار (اندیس i برای واحد گاز و اندیس j برای واحد بخار) که با توجه به شرایط محیط و شرایط فنی واحدها، قابل تعیین است و از سوی کاربر مشخص می شود. اگر واحدی در دسترس نباشد، این مقادیر در سیستم خبره از سوی کاربر برای آن واحد، برابر با صفر در نظر گرفته می شود.

در محدودیت اول بیان شده است که مقدار تولیدی تخصیص یافته به هر واحد باید بزرگ تر از حداقل توان مجاز و نباید بیشتر از حداکثر توان قابل تولید واحد باشد (عملاً امکان پذیر نیست). همچنین مطابق محدودیت دوم، توان تولیدی واحدهای گازی نباید به حدی پایین تنظیم شود که توان تولیدی واحد بخار از مقدار معینی کمتر شود؛ زیرا در حالت عادی با این کار، دمای بخار ورودی به توربین بخار، افت می کند و سبب ایجاد اشکالهایی در توربین بخار می شود. همچنین تولید واحد بخار نیز نباید از حد معینی

در روابط ۱۳ تا ۱۷ داریم:

B : تابع هدف بازدهی که از نوع سود و به مفهوم بیشینه کردن بازدهی است

C : تابع هدف ریسک که از نوع هزینه و به مفهوم کمینه کردن ریسک است

E_i : مقیاس بازدهی هر واحد گازی (ضریب ثابت هنگام حل مدل)

R_i : مقیاس ریسک هر واحد گازی (ضریب ثابت هنگام حل مدل)

G_i : مقدار ست پوینت هر واحد گازی که پس از حل مدل، به عنوان خروجی به کاربر ارائه می شود (متغیر)

S_j : مقدار تولید هر واحد بخار

D : کل تولید مورد درخواست از نیروگاه که از طرف مرکز کنترل اعلام می شود (پارامتر ورودی)

$Max_i, Min_i, Max_j, Min_j$: حداقل و حداکثر توان

مطابق جدول‌های زیر، در نمونه اول، دو واحد ۵ و ۶ با توجه به اندکی ریسک بیشتر و بازدهی بالا در مقایسه با واحدهای ۱ تا ۴، افزایش بیشتری داده شده‌اند. در نمونه دوم- که برای کاهش تولیدی واحدها حل شده است- باز هم دو واحد ۵ و ۶ به دلیل بازدهی بالاتر و ریسک تقریباً برابر در مقایسه با واحدهای دیگر، کاهش تولیدی داده نشده‌اند و در عوض، واحدهای ۱ تا ۴ این کاهش تولیدی را متحمل شده‌اند. این امر سبب می‌شود که همواره تخصیص تولیدی مورد نیاز بین واحدها به‌نحو مناسب انجام شود.

از لحاظ شهودی، این نتایج منطقی به نظر می‌رسند، اما از نظر تجربی، به دلیل نبود امکانات بررسی شرایط واحدها به‌طور لحظه‌ای و کمبود زمان، جز در موارد کاملاً مشخص، معمولاً کاربران ترجیح می‌دهند همه واحدها به‌طور یکسان تولیدی مورد نیاز را تأمین کنند که این عمل از نظر بازدهی و ریسک صحیح نیست و هدف از این پژوهش نیز نشان‌دادن این واقعیت است.

برای نمونه، فقط با محاسبه بازدهی برای حالت اول، درهنگام آغاز، بازدهی کل نیروگاه حدود ۳۸ درصد است. اگر کل واحدها را به‌طور یکسان افزایش دهیم تا در مجموع به کل تولیدی مورد درخواست برسیم، بازدهی کل حدود ۴۸/۷ درصد می‌شود؛ درحالی‌که با استفاده از سیستم پیشنهادی و بهبود روش تخصیص تولیدی به واحدها مطابق جدول فوق، بازدهی در حدود ۴۹/۱ درصد خواهد شد.

با یک محاسبه ساده می‌توان دریافت که این مقدار به‌معنای کاهش حدود ۰/۸ درصد در مصرف سوخت است که در شرایط مربوط به مثال اول، صرفه‌جویی معادل حدود ۲۴ هزار مترمکعب گاز طبیعی در یک ساعت خواهد بود. به‌طور متوسط، اگر این شرایط دو ساعت در شبانه‌روز و حدود ۳۵۰ روز در سال اتفاق بیفتد، صرفه‌جویی سالانه‌ای معادل بیش از ۱۶ میلیون مترمکعب گاز طبیعی خواهیم داشت که با دانستن قیمت گاز طبیعی، صرفه‌جویی مستقیم در هزینه سوخت مشخص خواهد شد و فواید جانبی دیگری از جمله کاهش آلودگی محیط زیست و کاهش استهلاک نیروگاه و کاهش هزینه‌های تعمیرات نیز به‌دست خواهد آمد.

در صورت محاسبه ریسک واحدها نیز به نتیجه مشابهی

بالاتر باشد. همان‌طور که در پاراگراف قبل توضیح داده شد، با صفر کردن این مقادیر برای هر واحد می‌توان خارج بودن واحد از مدار را مدل کرد. محدودیت سوم نیز به این معناست که مجموع تولیدی‌های تخصیص یافته به واحدهای گازی و واحدهای بخار مربوط، باید جوابگوی کل تولید درخواستی باشد.

برای حل مدل، ابتدا برای استاندارد کردن مدل، تابع هدف دوم (معادله ۱۴) را نیز به فرم ماکزیمم تبدیل می‌کنیم:

$$\text{Max } -C = -G_1R_1 - G_2R_2 - \dots - G_6R_6 \quad (18)$$

سپس مطابق روش ε -Constraint تقویت شده پیشنهادی، مدل را به شکل زیر بازنویسی می‌کنیم:

$$\text{Max } B = G_1E_1 + G_2E_2 + \dots + G_6E_6 + \text{eps} \cdot (s_2 / r_2)$$

S.t

$$\forall i : \text{Min}_i \leq G_i \leq \text{Max}_i \quad (20)$$

$$\forall j : \text{Min}_j \leq S_j \leq \text{Max}_j \quad (21)$$

$$\sum_{i=1}^n G_i + \sum_{j=1}^m S_j \geq D \quad (22)$$

$$-G_1R_1 - G_2R_2 - \dots - G_6R_6 - s_2 = e_2 \quad (23)$$

سپس براساس فرایند حل مسئله، جدول Payoff را برای تابع هدف دوم- که به فرم ماکزیمم تبدیل کرده‌ایم- تشکیل می‌دهیم. برای راحتی کاربر درهنگام حل مسئله، حد پایین را برابر با پایین‌ترین مقدار تابع هدف دوم در جدول Payoff در نظر می‌گیریم. دامنه را نیز برابر با اختلاف بالاترین و پایین‌ترین مقدار تابع هدف دوم در جدول Payoff در نظر می‌گیریم.

سپس کاربر این مقادیر و مقدار g را- که تعداد نقاط شبکه است- انتخاب می‌کند. این پارامتر در واقع همان‌طور که توضیح داده شد- تراکم مجموعه جواب‌هاست و هرچه بیشتر باشد، تعداد جواب‌های ارائه شده بین حد بالا و پایین بیشتر می‌شود؛ بنابراین، باید این مقدار به‌طور مناسبی از سوی کاربر انتخاب شود.

برای پارامتر eps (اپسیلون) نیز در فرایند حل، مقدار ۰/۰۰۱ انتخاب شده است.

آزمایش عددی

برای نمونه و مشاهده نتایج سیستم، در چند حالت برنامه اجرا شده و جواب‌ها به‌صورت جدول‌های ۲ و ۳ به‌دست آمده‌اند.

پایین تر با توجه به کل توان مورد نیاز شبکه اختصاص می‌یابد. بدین ترتیب، هدف اصلی این پژوهش - که ایجاد یک سیستم خبره و تلفیق آن با رویکرد برنامه‌ریزی برای تولید انرژی الکتریکی با بهترین بازدهی ممکن و ریسک پایین است - ارضا شده است. مقدار بهبود بازدهی و ریسک نیز براساس مطالعه موردی انجام‌شده، شایان توجه است. این تغییرها از یک سو با صرفه جویی در هزینه سوخت و کاهش خروج‌های اضطراری و هزینه‌های تعمیر از سوی دیگر، سبب بازگشت هزینه‌های شایان توجهی به مجموعه خواهند شد.

یکی از تغییرهایی که در تکمیل فرایند این پژوهش می‌توان پیشنهاد کرد، تشکیل مدل به صورت فازی است. به این ترتیب که پس از تعیین خروجی‌های سیستم خبره، عمل دفازی کردن انجام نشود و مدل ریاضی به طور مستقیم به صورت فازی تشکیل شود. سپس با کمک روش‌های موجود در برنامه‌ریزی ریاضی فازی، مسئله حل شود.

پیشنهاد دیگر طراحی سیستم خبره و استنتاج و تعیین ضرایب با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی فازی است. در این روش نیز می‌توان با استفاده از نظر افراد خبره، ماتریس مقایسه‌های زوجی را تشکیل داد و در نهایت، ضرایب مدل را به صورت فازی یا غیرفازی (دفازی شده) تعیین کرد.

پیشنهاد بعدی برای پژوهش‌های آینده، حل مدل با استفاده از روش ϵ -Constraint تقویت‌شده وزین است. اغلب، هریک از توابع هدف در یک مسئله بهینه‌سازی چندهدفه، درجه اهمیت مخصوص به خود را دارند؛ بنابراین، با در نظر گرفتن اوزان مشخص برای دو تابع هدف مسئله (بازدهی و ریسک) می‌توان مدل را تکمیل تر ساخت. جزئیات روش ϵ -Constraint تقویت‌شده وزنی در مرجع [۱۱] آمده است.

همچنین برای توسعه سیستم طراحی شده می‌توان علاوه بر بازدهی و ریسک، عوامل دیگری را که در فرایند تولید انرژی الکتریکی تأثیرگذارند و نیز مانورها و عملیاتی را که هنگام بهره‌برداری انجام می‌شود و نیاز به تجربه و تصمیم بهره‌بردار دارند، تحلیل کرد و به سیستم پیشنهادی افزود.

می‌رسیم و می‌بینیم که تخصیص یکسان تولیدی بین واحدها، علاوه بر نرسیدن به بازدهی مناسب، سبب افزایش ریسک در بهره‌برداری از واحدها می‌شود.

جدول ۲. نمونه حل‌شده برای افزایش تولیدی

Test 1: Act.=735, Demand=950

Input	G1	G2	G3	G4	G5	G6	S1	S2	S3
MW	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۵	۸۵	۸۵
R	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۶۰	۶۰	-	-	-
E	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۸۰	۸۰	-	-	-
Max	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	-	-	-
Min	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۵	۸۵	۸۵

Output	G1	G2	G3	G4	G5	G6	S1	S2	S3
Setpoint	۸۲	۸۲	۱۰۵	۱۰۵	۱۲۵	۱۲۵	۹۰	۱۱۰	۱۲۵

جدول ۳. نمونه حل‌شده برای کاهش تولیدی

Test 2: Act.=1153, Demand=950

Input	G1	G2	G3	G4	G5	G6	S1	S2	S3
MW	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۶	۱۲۶	۱۳۰	۱۲۸	۱۳۱	۱۲۹	۱۲۷
R	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۶۰	۶۰	-	-	-
E	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۸۰	۸۰	-	-	-
Max	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	-	-	-
Min	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۵	۸۵	۸۵

Output	G1	G2	G3	G4	G5	G6	S1	S2	S3
Setpoint	۹۴	۹۴	۹۴	۹۴	۱۲۲	۱۲۲	۱۰۲	۱۰۲	۱۲۵

نتیجه‌گیری

در این پژوهش، یک مدل برنامه‌ریزی ریاضی دوهدفه برای ماکزیمم کردن بازدهی و مینیمم کردن ریسک در فرایند تولید انرژی الکتریکی در یک نیروگاه سیکل ترکیبی (از طریق یافتن بهترین ترکیب از توزیع بار میان واحدهای در مدار نیروگاه) در مطالعه‌ای موردی در نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان ارائه شد. در تشکیل مدل ریاضی، از یک سیستم خبره فازی برای تعیین ضرایب متغیرهای مدل در توابع هدف استفاده شده است که این ضرایب در واقع، مقیاسی برای بازدهی و ریسک هر واحد به‌شمار می‌روند. پس از حل مدل، وظیفه تولید توان الکتریکی مورد نیاز، به واحدهای با ضریب بازدهی بالاتر و ضریب ریسک

مراجع

1. Ghazanfary, M .(2011)“ .Expert Systems Fundamentals ”.3rd Edition.
2. Negnevitsky, M .(2011)“ .Artificial Intelligence :A Guide to Intelligent Systems ”.3rd Edition.
3. Little ,J.D.C .(1970)“ .Models and Managers :The Concept of a Decision Calculus ”.*Management Science* , Vol .16 ,No .8.
4. Bonczek ,R.H., Holsapple ,C.W. and Whinston ,A.B .(1980)“ .The Evolving Roles of Models in Decision Support Systems ”.*Decision Sciences* ,Vol .11 ,No .2.
5. Turban, Efraim“ ,Decision Support Systems And Intelligent Systems ”.7th Ed.
6. Pargar ,F .(2011)“ .Developing Decision Support Systems in Excel ”.1st Ed.
7. Matthias Ehrgott ,(2005)“ .Multicriteria Optimization ”.Springer ,2nd Ed.
8. George Mavrotas ,(2009)“ .Effective implementation of the ϵ -constraint method in Multi-Objective Mathematical Programming problems ”.*Applied Mathematics and Computation* , 213.
9. Chankong ,V .and Haimes ,Y.Y .(1983)“ .Multiobjective Decision Making :Theory and Methodology ”. North-Holland, New York.
10. Cohon ,J.L .(1978)“ .Multiobjective Programming and Planning ”.Academic Press, New York.
11. Esmaili ,M ,.Amjady ,N .and Shayanfar ,H. A .(2011)“ .Multi-objective congestion management by modified augmented ϵ - constraint method ”.*Applied Energy* ,88.
12. Wood ,AJ .and Wollenberg ,BF .(1996)“ .Power generation ,operation and control ”.2nd ed .Wiley ,New York.
13. Lowery ,P. G .(1966)“ .Generating unit commitment by dynamic programming ”.*IEEE Transactions on Power Apparatus and Systems* ,PAS-85(5):422-426.
14. Barry Rountree ,(2011)“ .A Linear Programming Formulation of the Unit Commitment Problem”.
15. Sheble, G. B. and Fahd ,G. N .(1994)“ .Unit Commitment Literature Synopsis ”.*IEEE Trans .on Power Systems* ,Vol .9 ,No .1 ,PP .128-135.
16. Alice E. Smith, Jorge Valenzuela ,(2000)“ .A Seeded Memetic Algorithm for Large Unit Commitment Problems ”.*Journal of Heuristics*.
17. Lei Wu, Mohammad Shahidehpour and Tao Li ,(2007)“ .Stochastic Security-Constrained Unit Commitment”.
18. Adrian Tică ,Hervé Guéguen ,Didier Dumur ,Damien Faille ,Frans Davelaar ,(2012)“ .Design of a combined cycle power plant model for optimization ”.*Applied Energy* ,Vol .98.
19. Tzolakis ,G ,Papanikolaou ,P ,Kolokotronis ,D ,Samaras ,N ,Tourelidakis ,A. and Tomboulides ,A . (2012)“ . Simulation of a coal-fired power plant using mathematical programming algorithms in order to optimize its efficiency ”.*Applied Thermal Engineering* ,Vol .48.
20. Joshua Clarke, Laura McLay, James T. McLeskey Jr ,(2014)“ .Comparison of genetic algorithm to particle swarm for constrained simulation-based optimization of a geothermal power plant ”.*Advanced Engineering Informatics* ,Vol .28 ,Issue 1.
21. Ganjehkaviri ,A ,.Mohd Jaafar ,M.N. and Hosseini ,S.E .(2015)“ .Optimization and the effect of steam turbine outlet quality on the output power of a combined cycle power plant ”.*Energy Conversion and Management* ,Vol .89.

22. Hajabdollahi ,F ,Hajabdollahi ,Z. and Hajabdollahi ,H .(2012)“ .Soft computing based multi-objective optimization of steam cycle power plant using NSGA-II and ANN ”. *Applied Soft Computing* ,Vol .12 ,Issue 11.

واژه‌های انگلیسی به ترتیب استفاده در متن

1. Vibration Problem
2. Trip
3. Process Failure Risk
4. Rule-Based Programming
5. Feigenbaum
6. Knowledge Base
7. Inference Engine
- 8.. DSS: Decision Support System
9. Unit Commitment
10. UCP
11. Taboo Search
12. Particle Swarm Optimization (PSO)
13. Rule Blocks